

Wrocław, 3 lipca 2025 r.

Pan

Mateusz Żak

Radny Rady Miejskiej Wrocławia

DPR. 0003.2.2025
00098907/2025/W

Dotyczy: interpelacji w sprawie „zwiększenia zaangażowania Straży Miejskiej Wrocławia w walkę z nielegalnymi graffiti (bohomazami”) na terenie Wrocławia” – pisownia oryginalna

odpowiadając na powyższe pismo poniżej przedstawiam informację uzyskaną od Komendanta Straży Miejskiej Wrocławia w zakresie Pańskich postulatów:

1. Zwiększenie zaangażowania Straży Miejskiej Wrocławia w zakresie patrolowania obszarów narażonych na akty wandalizmu:

Odnosząc się do powyższej kwestii Pan Komendant stwierdził, że straże gminne/miejskie realizują swoje zadania w oparciu o normy prawne wynikające z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o *strażach gminnych* (Dz.U.2021.1763 t. j. z dnia 29 września 1997 roku).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 powyższego aktu prawnego straże gminne, jako samorządowe umundurowane formacje, zostały powołane do ochrony porządku na terenie gmin, gdzie funkcjonują.

Wspomniano o tym dlatego, że strażnicy straży gminnych/miejskich nie mogą wykonywać czynności służbowych bez umundurowania, w związku z czym ustawodawca nie przewidział dla nich uprawnień w zakresie stosowania prostych form pracy operacyjnej.

Uprawnienia w powyższym zakresie, posiadają jedynie organy ścigania takie jak Policja, CBA, ABW etc., a tym samym nie jest możliwe podjęcie tego rodzaju działań przez funkcjonariuszy tej jednostki.

Nie można więc tracić z pola widzenia tego, iż umundurowany funkcjonariusz nigdy nie będzie tak skuteczny, jak ten który posiada uprawnienia do realizacji zadań bez obowiązku przebijania się w jakikolwiek uniform.

Jednocześnie Pan Komendant zapewnił, iż podlegli mu funkcjonariusze kierowani do pełnienia służby patrolowo-obchodowej, są na bieżąco zadaniowani w przedmiocie ujawniania i ujęcia sprawców czynów zabronionych, w tym także niszczenia mienia tzw. graffitiarzy.

W przypadku ujęcia na gorącym uczynku sprawców tego rodzaju zdarzeń zgodnie z treścią art. 12 ust. 2 cytowanej na wstępie ustawy o strażach gminnych muszą oni niezwłocznie zostać doprowadzeni do najbliższej jednostki Policji.

Jak wynika z Rejestru Interwencji prowadzonego w Straży Miejskiej Wrocławia w bieżącym roku funkcjonariusze tej jednostki interweniowali w 106 przypadkach ujawnionego graffiti związanego z szeroko pojętą mową nienawiści.

W minionym okresie 2025 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej Wrocławia skierowali 7 wystąpień do administratorów obiektów, w szczególności mieszczących się na terenie Parku Kulturowego.

W powyższym zakresie odbywa się też stała współpraca z Biurem Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Dokonując analizy przedmiotowej sprawy nie można pominąć zaangażowania pracowników Straży Miejskiej Wrocławia w obsługę miejskiego monitoringu wizyjnego. To właśnie pracownicy tej instytucji są jego całodobowymi operatorami tego rodzaju sprzętu.

2. Wyposażenie funkcjonariuszy w mobilne narzędzia do dokumentowania i zgłaszania takich wykroczeń:

Z informacji uzyskanej od Komendanta Straży Miejskiej Wrocławia wynika, że na chwilę obecną strażnicy są wyposażeni w telefony komórkowe oraz kamery nasobne, które zapewniają im możliwość rejestracji każdego ujawnionego czynu zabronionego, w tym także niszczenia cudzej własności dokonywanej przez tzw. graffitiarzy.

Na dzień dzisiejszy na stanie ww. podmiotu są 124 telefony komórkowe typu smartfon oraz 16 kamer nasobnych (w bieżącym roku planowane jest zwiększenie ilości tego rodzaju sprzętu).

W przedmiocie zgłaszania tego rodzaju zdarzeń niezwykle istotne jest to, że niszczenie cudzej własności zostało stypizowane w art. 288 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku *Kodeks karny* (Dz.U.2024.17 t. j. z dnia 4 stycznia 2024 roku) oraz w art. 124 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku *Kodeks wykroczeń* (Dz.U.2023.2119 t. j. z dnia 3 października 2023 roku).

W przypadku obu czynów zabronionych muszą być one popełnione z winy umyślnej i są ścigane na wniosek pokrzywdzonego.

Opisane wyżej bitypy są tzw. czynami przepoławionymi, które inkorporują dwie grupy czynów spełniających w zasadzie te same znamiona, przy czym jedna grupa będzie zakwalifikowana jako przestępstwo, druga jako wykroczenie, po spełnieniu pewnego dodatkowego kryterium, którym jest wartość poniesionych strat.

Uprawnienia do procesowego ścigania sprawców opisanych wyżej zdarzeń posiada tylko Policja oraz Prokuratura.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, że w Polskim porządku prawnym nie istnieją normy prawne pozwalające na funkcjonowanie systemów informatycznych, które umożliwiałyby wszystkim instytucjom mającym jakikolwiek wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz tych, które są potencjalnie zagrożone zjawiskiem graffiti, na zgłaszanie ujawnionych przestępstw lub wykroczeń w ramach jednej zintegrowanej sieci informatycznej.

Nie bez znaczenia w tej sprawie są także tzw. wymogi kodeksowe, które nakładają na organy ścigania wykonywanie wielu czynności procesowych w formie protokolarnej, które ze względu na obowiązek odebrania podpisów osób pokrzywdzonych, zawiadamiających oraz składających wnioski o ściganie sprawców, muszą zostać sporządzone w formie papierowej.

3. Wdrażanie kampanii edukacyjnej i informacyjnej skierowanej do mieszkańców i młodzieży o skutkach prawnych i finansowych wandalizmu:

Jak ustalono, na dzień dzisiejszy Straż Miejska Wrocławia nie realizuje żadnego programu z zakresu prewencji kryminalnej, który sensu stricto obejmowałby opisaną przez Pana problematykę

Nie znaczy to jednak, że strażnicy nie realizują tego rodzaju zadań w ogóle, gdyż z informacji uzyskanych od Komendanta powyższej jednostki wynika, iż każdorazowo, podczas spotkań z mieszkańcami w ramach realizacji programów prewencyjnych: „Wrocław, moje miasto” i „Bezpieczne Osiedle” są omawiane zagadnienia związane ze zjawiskiem graffiti, a w szczególności z mową nienawiści.

Jak ustalono strażnicy miejscy w 2025 roku w ramach programu „Wrocław, moje miasto” pracowali przez 16 godzin, gdzie w organizowanych spotkaniach wzięło udział 415 uczestników, natomiast w ramach programu „Bezpieczne osiedle” pracowali przez 25 godzin i wzięły w nim udział 692 osoby.

Ponadto od wielu lat istnieje bieżąca współpraca Straży Miejskiej Wrocławia z Wrocławskim Centrum Integracji, w ramach której strażnicy podejmują działania mające na celu zmobilizowanie właścicieli do usuwania z ich obiektów graffiti w postaci mowy nienawiści. Wrocławskie Centrum Integracji usuwa mowę nienawiści z przestrzeni miejskiej zgłaszanej przez mieszkańców Wrocławia w ramach prac społecznych osób skazanych na karę ograniczenia wolności. W ostatnich latach (2023 i 2024) było to około 4700 znaków mowy nienawiści.

4. Publikowanie statystyk i działań podejmowanych przez miasto oraz straż miejską w walce z nielegalnym graffiti – w celu transparentności i odpowiedzialności:

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, iż w myśl art. 9a cytowanej na wstępie ustawy o strażach gminnych straże gminne/miejskie prowadzą ewidencję dot. etatów oraz wyposażenia, w tym środków przymusu bezpośredniego, broni palnej, środków technicznych służących do obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, pojazdów, a ponadto wyników działań straży.

Zakres danych dotyczących wyników straży określa Rozporządzenie MSWiA z dnia 12 listopada 2009 roku *w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży* (DZ.U.2017.1502 t. j. z dnia 7 sierpnia 2017 roku), wśród których nie ma statystyk, o których mowa w Pańskim piśmie.

Wynika to *expressis verbis* z uprawnień, jakie posiadają straże gminne/miejskie. Tak więc, jeśli funkcjonariusze Straży Miejskiej Wrocławia dokonają ujęcia osób – sprawców czynów zabronionych, w tym także niszczenia mienia każdorazowo opracowywana jest stosowna informacja, która następnie zostaje umieszczona na stronie internetowej tej jednostki oraz profilach znajdujących się na serwisach społecznościowych Facebook oraz Instagram.

5. Podsumowanie

W uzupełnieniu informacji w przedmiotowym zakresie dodaję, iż w dniu 26 maja 2025 roku Prezydent Wrocławia skierował dwa wystąpienia do Ministrów: Sprawiedliwości oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji, z wnioskiem o podjęcie prac mających na celu zaostrzenie kar za umieszczanie graffiti bez zgody właściciela oraz rozważenie możliwości umożliwienia pracy strażnikom gminnym/miejskim bez umundurowania, co miało na celu zwiększenie skuteczności tej formacji.

Biorąc powyższe pod uwagę wyrażam nadzieję, że sprawa opisana w Pańskiej korespondencji została należycie wyjaśniona.

Renata Granowska

Wiceprezydent Wrocławia

Sukiennice 9; 50-107 Wrocław
tel. +48 717 77 83 40
fax +48 717 77 86 29
dpr@um.wroc.pl
www.wroclaw.pl